

А. У. СУЗЬКО

г. Мазыр, УА “Мазырскі дзяржаўны
педагагічны ўніверсітэт імя І. П. Шамякіна”

ЖАНОЧЫЯ ВОБРАЗЫ Ё МАСТАЦКАЙ КАРЦІНЕ СВЕТУ МАКСІМА ТАНКА

У артыкуле разглядаецца спецыфіка мастацкай “сакралізацыі” жаночых вобразаў у паэзіі Максіма Танка. Выяўляецца адметнасць мастацкага ўвасаблення вобраза жанчыны-маці, асноўнымі ідэйна-эстэтычнымі дамінантамі якога з’яўляюцца духоўнасць, спрадвечныя маральна-этычныя каштоўнасці, працавітасць і самаахвярнасць. Падкрэсліваецца, што ў паэзіі Максіма Танка створаны своеасаблівы, амбівалентны культ жанчыны, каханай.

М. Танк – паэт-інтэлектуал, які цудоўна арыентаваўся ў сусветнай культуры, выкарыстоўваў яе вобразы і матывы ў сваёй глыбока філасофскай лірыцы. Але не менш важнае ідэйна-эстэтычнае значэнне для самога паэта і яго лірычнага героя мела “прыцягненне” роднай зямлі, родных матываў і вобразаў, якія, паводле яго паэтычных прызнанняў, валодаюць вялікай эстэтычнай і быццёвай значнасцю, маюць ґрунтоўную ролю для фарміравання чалавека, яго душэўнай, маральна-этычнай цэласнасці, нацыянальнай сталасці. Яны набываюць статус духоўных каштоўнасцей, своеасаблівых імператываў, абсалютаў, перад якімі схіляе галаву і сам М. Танк, і яго лірычны герой. І ў гэтым выяўляецца зусім не ідалапаклонства М. Танка, не гэндэнцыя да стварэння куміраў, пра небяспеку якога папярэджвала “кніга кніг”, а сродак чалавечага самасцвярджэння, самарэалізацыі. Так, у вершы “Тры паклоны” паэт абвяшчае пра святыні, перад якімі сапраўднаму чалавеку варта маліцца, і гэта не прынізіць яго духоўна, а, наадварот, узнясе на вышэйшую ступень чалавечнасці: “Ці ж не перасцерагаў // Калісьці зямляк наш Адам, // Што толькі тры паклоны: // Перад богам // (Я замяніў бы яго // хлебам), // Перад бацькамі // І перад каханай // Не могуць сподліць чалавека” [1, с. 272]. Ужо тут заўважаецца прыкрытэ матэрыяльных каштоўнасцей, адзнак сялянскага быцця ў статусе нацыянальных святынь для паэтычнага свету М. Танка.

Паэзія М. Танка ґрунтуецца на мудрых народных уяўленнях пра жыццё. Таму ён стварае на старонках сваёй лірыкі культ спрадвечных зямных святыняў, дзякуючы якім чалавечае жыццё набывае сэнс і значнасць. Л. Корань адзначала: “...Нацыянальную неўміручасць засведчыў талент Максіма Танка... Засведчыў не толькі таму, што ў гады татальнай асіміляцыі ён выснаваў сваю касмалогію, ператварыўшы ў нацыянальную першакарціну свету і крэўнае слова, і песню, і той пейзаж, што “знаёмы як матчын настольнік”. Не адно з-за таго, што ў часы атэізму-цынізму ён ушанаваў “у парэпанай раме дзвярэй”, як на іконе, святых беларускіх пакутнікаў, сялян, чым цяжкім рукам “у дзверы раю грукаць”” [2, с. 168].

Пачынаючы з 50-х гадоў XX стагоддзя, у паэзіі Максіма Танка надзвычай востра і выразна загучалі гуманістычныя матывы, звязаныя найперш не з нейкімі абстрактнымі каштоўнасцямі, але з канкрэтнымі, роднымі да болю праявамі і вобразамі. М. Арочка гаварыў пра так званае “заямленне” танкаўскай паэтыкі [3, с. 186].

Бадай, адно з галоўных і пачэсных месцаў у танкаўскім “іканапісе” займае вобраз маці. Мастак не любіць сцвярджаць прапісныя ісціны, але думкі, закладзеныя ў кантэкст яго вершаў, важкія і па-філасофску глыбокія. Так, у хрэстаматычным вершы “Рукі маці” паэт як бы вяртаецца да традыцыйнага вобраза беларускай паэзіі – вобраза маці, і ў той жа час адчуваецца нестандартнасць яго мастацкага мыслення. Маці з гэтага верша цалуюць рукі за яе няспынную, вечную трывогу за дзяцей і свет, за цяжкую працу не людзі, а неба і зямля. Такім ходам мастацкай думкі паэт не толькі ўзвышае на недасягальныя духоўныя вышыні

вобраз маці, але і абвінавчвае тых, хто карыстаецца спрадвечнай сялянскай цягавітасцю, цярплівасцю. Такім чынам, нават тэма працы набыла ў Максіма Танка новае, нечаканае ўвасабленне.

У вершы “Рукі маці” паэт услаўляе жанчыну-працаўніцу, жанчыну-пакутніцу. Аднак праца – не столькі крыніца фізічных пакутаў, колькі крытэрыі спраўджанасці чалавечага існавання, правамернасці жыцця чалавека на зямлі, яго апраўданне перад вечнасцю, вечнае накіраванне і пакаянне: “Іх цалавала зямля // Сваімі пясчанымі вуснамі // І каласамі; // Неба спякотай, вятрамі, дажджамі // Іх цалавала. // Пража нямала // З іх выпіла ў ночы бяссонныя // Свежасці ранней. // Колькі яны запалілі світанняў, // Зораў над намі” [1, с. 64].

Вядома, што ў хрысціянскім кульце выключную ролю адыгрывае свячэнне, бляск прадметаў і воблікаў святых, што выяўляе набліжанасць храма і чалавека ў ім да нябёсаў, а значыць, да Бога (Бог – гэта святло). За свае адвечныя пакуты варты сакралізацыі і звычайныя зямныя жанчыны-маці, бо “як мы зберымося дамоў // І на стол пакладзе рукі маці, // Быццам ад сонца, ад іх пасвятлее ў хаце // І ў сэрцы” [1, с. 65].

Аднак танкаўскі працэс сакралізацыі спецыфічны. Жанчыны-маці не цураюцца прайў грэшнага зямнога жыцця. Грэшнікі ж не трапляюць у рай, паводле хрысціянскай ідэалогіі, а ў М. Танка толькі такія і варты раю, бо жыццё іх ёсць падзвіжніцкі подзвіг. Так, у вершы “Мыццё бабкі Улліны” мастак вяртаецца да вобраза спрацаваных, чорных ад зямлі, ад часу рук жанчыны-сялянкі. Перад апошняй дарогай, у якую, па народных павер’ях, трэба выпраўляцца чыстым душой і целам, людзі імкнуліся адмыць рукі бабкі Улліны. Аднак праца, зямля сталі другой існасцю жанчыны і ніяк не хапелі адмывацца: “Глядзяць усе на рукі гэтыя, // Пасівераныя, парэпанія, // І заходзяцца плачам: // Бо як рукамі гэткімі // Ды ў дзверы раю // Грукаць!” [1, с. 170].

Зноў-такі структура верша застаецца адкрытай, але ідэя відавочная: толькі такімі рукамі і варты ў дзверы раю грукаць, бо там чакае ўзнагарода за ўсе зямныя пакуты.

Ушанаванне, нават своеасаблівае каранаванне маці-працаўніцы назіраецца і ў вершы “Карона”, дзе пад каралеўскай каронай разумеецца напарстак, “гарачы // Ад недаспаных начэй яе, // Ад непасільнай працы, // І поўны уколаў іголак, // Якія ёй ранілі пальцы, // Калі абшывала дзяцей сваіх, // Перабірала на пяльцах, // Калі партызанскія латала // Курткі, прабітыя куляй...”. Такім чынам, ужо тут мы назіраем паэтызацыю прылад сялянскай працы, ад якіх нібыта зыходзіць душэўнае святло іх уладароў.

Маці – дэміург, стваральнік, што не толькі творыць жыццё, але захоўвае і адраджае яго ў глабальным маштабе (“Помню: маці заўсёды клалася спаць...”, “Касмалогія”, “Усё мае працяг жыцця...” і інш.). У вершы “Помню: маці заўсёды клалася спаць...” маці падтрымлівае не толькі лад і дабрабыт у сваёй хаце, сям’і, але ў ва ўсім свеце, кладзецца спаць толькі тады, калі ва ўсім яе абжытым свеце – цішыня і спакой, бо яна ў адказе за ўсё. Таму лірычны герой адчувае і вялікую віну, і нясплечаны доўг перад маці, якой ніколі ў жыцці не давялося выпадзе. Яна ахвяруе сабой, сваім здароўем дзеля дзяцей, дзеля сусветнай гармоніі і гэтым шчаслівая.

Невыпадкова ў вершы “Касмалогія” асновай, падмуркам светабудовы лірычнаму герою ўяўляецца матчына песня: “Зямля трымаецца на трох сланах, // Сланы – на велізарнай чарапасе, // Чарапахы – на голубе, // Голуб – на хлебным коласе, // Колас – на калысцы, // А калыска – на песні матчынай...” [1, с. 177].

У канцы верша М. Танк робіць грунтоўную выснову: пакуль будзе гучаць матчына песня, жыццё будзе працягвацца.

Маці – пакутніцы, працаўніцы, варты таго, каб стаць правобразамі святых на іконах, створаных майстрамі. Згадаем, што за падобнае “злачынства” супраць афіцыйнай царквы атрымаў забарону на творчасць і быў выгнаны з роднай зямлі майстра-пакутнік Люцыян Таполя з аднайменнай танкаўскай паэмы. Сам М. Танк у многім нагадвае свайго героя. Своеасаблівы іканапіс адбываецца і ў яго паэзіі (верш “У парэпанай раме дзвярэй”): “У парэпанай раме дзвярэй // Зноў цябе бачу, маці! // Бачу, пасівелую, як валун, // Што і сёння трымае //

На згорбленых плячах // Зруб нашага шчасця. // Бачу, атуленую хусткай трывогі, // Трывогі за дзяцей, // Што наведзе спазняюцца, // За нівы, // Што смягнуць пад сонцам, // За грады, // На якіх вецер кошкаецца пеўнем...” [1, с. 206]. Параўнанне маці з валуном адыгрывае важную ідэйна-мастацкую функцыю. Маці, як і валун, утрымлівае памяць роду, памяць зямлі, яе мудрасць.

Парадокс чалавечага існавання заключаецца ў тым, што людзі разумеюць сваю залежнасць ад маці, яе жыццёвы подзвіг толькі пасля яе смерці. Таму лірычны герой верша “У гэты дзень” з абвостраным пачуццём віны і фатальнасці страты гаворыць: “Ніколі, як у гэты дзень, // Не прыбіралі цябе, маці, // Так святочна, // Нібы на кірмаш // Ці да радні ў адведзіны. // Ніколі, // Як у гэты дзень, // Так высака // І ў такой славе // Ты не ехала. // Сустрэчныя спыняліся, // Здымалі шапкі. // І нат машыны грузавыя // З дарогі саступалі” [1, с. 221–222].

Такім чынам, маці для лірычнага героя М. Танка не толькі ўвасабленне надзейнасці і камфортнасці роднай хаты, куды можна заўсёды вярнуцца, але і крыніца духоўнасці, захавальніца спрадвечных маральна-этычных, духоўных каштоўнасцей.

Немалаважнае значэнне для самарэалізацыі чалавека, адчування ім паўнаты і прыгажосці жыцця мае каханне. Як сведчыць чалавечая гісторыя, каханне ўзвышае чалавека духоўна, узбагачае яго эмацыянальна-псіхалагічны свет. Увасабленнем кахання для М. Танка і яго лірычнага героя, як, дарэчы, і для любога мужчыны, з’яўляецца жанчына.

Паводле паэтычнага прызнання творцы, чалавек (мужчына) адчуў асалоду жыцця, яго смак, усвядоміў магчымасць існавання дзякуючы з’яўленню на свет па божай волі жанчыны (“Жанчына”).

М. Танк вядомы ў гісторыі сусветнай літаратуры як пясняр жыццёвых першаасноў, агульначалавечых эстэтычных, духоўных, маральна-этычных каштоўнасцей. Захавальніцай гэтага бяспечнага чалавечага вопыту ў большасці выпадкаў з’яўляецца жанчына. Таму ў паэзіі М. Танка створаны своеасаблівы, амбівалентны культ жанчыны, каханай. З аднаго боку, назіраецца секулярызацыя, дэмакратызацыя сакральных вобразаў хрысціянскай культуры; з другога, як мы ўжо гаварылі вышэй, мастацкі працэс ушанавання самых родных і блізкіх людзей.

Культ як духоўнае ўшанаванне, узвелічэнне, праслаўленне ўзнікае тады, калі асоба ці пэўная ідэя набываюць параметры вечнага, святога, калі паэт усведамляе іх агульначалавечую значнасць і боскую сутнасць. Відавочна і тое, што вобраз жанчыны ў паэзіі М. Танка міфалагізуецца, набывае касмалагічны характарыстыкі. Жанчына – соль жыцця, без якой яно страчвае смак і сэнс. Напэўна, таму лірычны герой верша “Калі ў Харонавай бюракратычнай установе...” прызнаецца, што пасля заканчэння свайго зямнога шляху не жадае зноў вярнуцца на зямлю, “бо не хацеў бы цябе страціць зноў” [1, с. 201].

На думку М. Танка, прывабнасць кожнай жанчыны складае яе прыродная, натуральная прыгажосць: “Нашто ты косы заплятаеш, // У танцы кружыш агнявым, // Нашто каралі прымяраеш // Перад люстэркам нежывым? Яно маўчыць, яно не можа // І сотай долі перадаць, як выглядаеш ты прыгожа, // Як вочы зорамі гараць” [1, с. 73]. Так, у вершах “Нашто ты косы заплятаеш”, “Не сячы сасны” паэт сцвярджае народнае разуменне хараства, жаночкасці. Лірычны герой верша па-беларуску далікатны, нясмелы, якога яркая прыгажосць каханай збівае з тропу і ён “караляў шнур неасцярожна // Рукой няўмелаю парваў” [1, с. 74].

Верш “Не сячы сасны” вытрыманы ў традыцыях народнага танічнага вершаскладання. Нягледзячы на тое, што вобраз жанчыны пазбаўлены тут індыўідуальных рыс, відавочна танкаўскае ашчаднае, далікатнае стаўленне да жаночай душы і разуменне таго, што такая прыгажосць не павінна прападаць дарэмна, бо народжана яна дзеля шчасця, кахання. Такім чынам, М. Танк прытрымліваецца народнага погляду на жаночую прыгажосць і долю.

Відаць, таму так катэгарычна яго лірычны герой пратэстуе супраць мадэрнісцкага разумення і адлюстравання хараства жанчыны (верш “На выстаўцы абстракцыяністаў”): “І калі б я быў вашым каханкам ці мужам, // І калі б хто асмеліўся і напісаў // Так бязбожна каханае вусны, як ружы, – // Да яго секундантаў сваіх бы паслаў” [1, с. 103]. Лірычны герой М. Танка

цнатлівы душой, нягледзячы на знешнюю раскаванасць, таму такое адкрытае, фрывольнае выяўленне жаночай знешнасці лічыць абразай. Паводле М. Танка, у каханні павінна прысутнічаць пачуццё сораму. Каханне – інтымная, схаваная ад чужых вачэй тэрыторыя. Нягледзячы на тое, што мастак выступае супраць натуралізму ў стварэнні вобразаў каханых, але прадметы культу як даніну павагі іх прыгажосці аддае менавіта ў абстрактнай, планетарна-маштабнай, асацыятыўнай форме. Так, у вершы “У магазіне кветак” звычайнай зямной жанчыне лірычны герой “збірае” букет незямной прыгажосці і вартасці: “Вазьміце адну чырвоную ружу, // Сцяблінку яе голасу, // Пару пажоўклых лістоў цішыні // І ценё яе – ценё тубярозы... // Усё, калі ласка, перавяжыце // Стужкаю Млечнага Шляху // І падлічыце, // Колькі з дастаўкай на месца // Ёсць гэта каштуе” [1, с. 160]. Паміж закаханымі ўзнікае непаразуменне, але ж ён даруе ёй яе зямную, чалавечую крыўдлівасць і ўзносіць вышэй нябёсаў. У такім букеце ўтрымліваецца цэлы спектр чалавечых пачуццяў: гэта і захапленне ўнікальнасцю адзінкавай рэчы, адзінкавага чалавека, так уласцівае японскай культуры і майстэрству ікебаны (а ў гэтым праяўляецца, безумоўна, універсальнасць мастацкага мыслення М. Танка), і пажоўклае, пакутнае пачуццё адзіноты, якое ў адно імгненне можа зазелянець злёным дрэвам надзеі, і глабальнасць чалавечага пачуцця, што не губляецца ў Сувесце.

Пачуццё кахання такое крохкае, далікатнае, таму варта адносіцца да яго з павагай. Каханне ўздымае яго і яе над грэшнай зямлёй, над спажывецкімі адносінамі. Найвялікшая пагроза для кахання – скептыцызм, бо адрас каханай “вуліца на сёмым небе, // Ад бліскавіцы – направа, // У рагавой вежы замка, // Пабудаванага з весніх аблокаў, // Што праляталі калісьці // Над намі” [1, с. 156]. Так, паэт пераасэнсоўвае вядомае выслоўе “на сёмым небе ад шчасця”. Лірычны герой-рамантык аддае сябе цалкам пад уладу кахання, непрадказальнага, часам жорсткага, што нагадвае самагубства, не ў сэнсе асабістай смерці, а ў сэнсе “страты сябе, свайго “Я””: “Гляджу, // Як расчэсваеш // Вадаспад сваіх кос // І не заўважаеш мяне, самагубца, // Якому, значь, вызначыў лёс // У іх бруі // Захлынуцца” [4, с. 48].

Менавіта грэшны ўчынак Евы запачаткаваў чалавечую гісторыю. Таму, на думку лірычнага героя М. Танка, варта было б дадаць у календар “Дзень першага пацалунка”. Першы пацалунак Евы запачаткаваў усе іншыя юбілеі. Імкненне ўявіць гісторыю ланцюгом бязгрэшных чалавечых учынкаў – пустая справа.

Увогуле, інтымная лірыка М. Танка ўражвае спецыфічным, “цнатлівым” эратызмам. Безумоўна, паэт творча засвойваў традыцыі беларускай любоўнай класікі, у прыватнасці, М. Багдановіча з яго культам жаночай самаахвярнасці ў імя жыцця, салодкіх пакут кахання. Аднак характэрна і тое, што ў час усеагульнага савецкага атэізму М. Танк абгрунтоўвае сваю веру, стварае свой культ, рэлігійны і свецкі адначасова: “Хай пішуць распуснікі // Пасныя вершы, // А я цябе, любая, // Слаўлю, як грэшнік” [1, с. 128].

Узводзіць звычайнага чалавека ў ранг святых за яго штодзённую працу, быццё, паводле хрысціянства, – грэх. Але ж М. Танк супраць праяў “поснасці” ў адлюстраванні жыцця. Яго жанчыны не цураюцца жыцця, чэрпаюць яго напоўніцу. Гераіня верша варта ўслаўлення, а значыць, пакланення за тое, што праявіла міласэрнасць, гасціннасць, прыняўшы ў хаце чужога чалавека, паверыла, засцерагла ад варожага вока, “сагрэла ў сцюдзёную, // Лютую восень...” [1, с. 128]. Рысы боскасці, амаль касмаганічныя ўласцівасці заўважыў лірычны герой у сваёй каханай: “Калі ж пагасіла святло – // Мне здалася: // На правай руцэ, // На якой спачывала, // Ёсю ноч, не заходзячы, // Сонца палала” [1, с. 128].

Прыгажосць жанчыны, паводле М. Танка, утрымлівае ў сабе два супярэчлівыя, узаемавыключныя пачаткі: боскае і д’ябальскае. Аднак пераважае ўсё ж боскае, святое. Менавіта пра гэта верш “Готыка “Святой Анны”. Аўтар паглыбляецца ў Сярэднявечча, калі жаночая прыгажосць лічылася грахоўнай, д’ябальскай сілай. Краса “трахаводніцы дзеўкі Ганны” валодала магутнай сілай: “мужыкі ўсе гублялі сілу, // Гублялі розум ад грэшных млосцяў”, “у варты... зацяла мову”, “у падзямеллі... нячыстай сілай былі ўсе краты // І ўсе заборы паадмыканы”, у ката тройчы выпала з рук сякера. Значыць, прыгажосць гіпнатычна ўздзейнічае на чалавека, забірае яго волю, падпарадкоўвае сабе. Велічная сіла

прыгажосці, бесмяротнасць дазваляе ёй пераўвасабляцца ў іншыя формы: “І вось высокі касцёр палае. // Ды дзіва-дзіўнае бачаць людзі: // Агонь, цалуючы, абдымае // Сваёй ахвяры і стан, і грудзі // І застывае гатыцкім храмам, // Дзе быццам з бронзы гараць чаканнай // Званіцаў вежы, апсіды, рамы... // І вусны шэпчуць: “Святая Анна!...”” [1, с. 96]. Ад граху адзін крок да святасці – такой жыццёвай філасофіі прытрымліваюцца М. Танк і яго лірычны герой. Жыватворная энергія, духоўнасць з’яўляюцца атрыбутамі жаночасці. Невыпадкава верш заканчваецца амаль на малітоўнай ноце. У пэўным сэнсе паэзія М. Танка і ёсць малітва Богу пра жанчын.

Такую малітву, хрысціянскі гімн у гонар жыццёвай грахоўнасці, сцвярджэння быццёвых першаасноў жыцця ўяўляе сабой класічны ўзор танкаўскай любоўнай лірыкі “Ave Maria”. Паэт не пратэстуе супраць рэлігіі, супраць веры, ён шкадуе, што пройдзе пустацветам жаночае жыццё. Калі б не самаахвяраванне Богу, як бы маладая жанчына “на карнавалах // І захапляла, і чаравала”, “як танцавалі б ножкі такія”, “О, як бы жалі ручкі такія”, “О, як кармілі б грудзі такія” [1, с. 96].

Крытэрыямі спраўджанасці жаночага жыцця, яго недарэмнасці з’яўляюцца праца, каханне, мацярынства. Гэтым абумоўлена ўзнiкненне ў паэзіі М. Танка рэнесанснага вобраза Мадонны, з яўнымі прыкметамі багдановічаўскага разумення гэтага вобраза сусветнай культуры. Танкаўская мадонна – тыповая сялянка “з нагамі, паколатым іржышчам, // З грудзьмі, набраклымі жніўнымі песнямі, // З рукамі, загарэлымі ад абдымкаў з сонцам, // З косамі расчэсанымі ветрам, // З вуснамі, прагнымі да шчасця, // З вачамі бяздоннага блакіту...” [1, с. 193]. Аднолькавыя сінтаксічныя канструкцыі садзейнічаюць актуалізацыі жыццёвых першаасноў, гэта і ёсць сэнс жыцця. Напэўна, таму танкаўская Муза ў вершы “Антысанет” пратэстуе супраць класічных, урачыстых строяў, бо яны нагадваюць ёй клямры, што стрымліваюць жыццё, не даюць пачувацца самой сабой, незалежнай і вольнай: “Як мне ў іх дзіцячэ карміць, не знаю, // Як працаваць і пешыцца з табой, // Калі санет твой грудзі і стан мой // Чатырнаццаццю клямрамі спіскае” [1, с. 219]. У славянскім жаночым менталітэце (і ў беларускім, у прыватнасці) традыцыйна заключаны сарамлівасць, нясмеласць, сціпласць. Гераіня верша і разняволеная, і цнатлівая адначасова.

Нават у трактоўцы таямніц сусветнай культуры (вобраза Венеры Мілоскай) паэтам кіруе жаданне выказацца пранікліва па-беларуску (верш “Венера Мілоская”). І тут М. Танк развівае думку пра немагчымасць марнавання жаночай прыгажосці. Насуперак жаночай сарамлівасці, цнатлівасці, Бог, абсалютны розум супраць прыкрыцця прыгажосці: “Рук няма. Пэўна, маланка скрышыла, // Каб перад небам і перад зямлёю // Імі грудзей сваіх не засланіла” [1, с. 92].

У вершы “Багіня перамогі” спяваецца гімн не прыгажосці, велічнасці антычнага скульптурнага вобраза Нікі Самафракійскай, а міласэрнасці, самаахвярнасці жанчыны, што на сваіх крохкіх, далікатных плячах вынесла ўвесь цяжар вайны.

Такім чынам, М. Танк стварае сваю мастацкую, тыпова беларускую карціну свету, цэнтрам якой, гарантам яе існавання і трываласці з’яўляюцца жаночыя вобразы.

Спіс выкарыстанай літаратуры

- 1 Танк, М. Выбранае : вершы / М. Танк; прадм. В. Зуёнка. – Мінск : Маст. літ., 1993. – 335 с.
- 2 Корань, Л. Постаць Максіма Танка / Л. Корань // Корань, Л. Цукровы пеўнік: Літ.-крытыч. арт. – Мінск : Маст. літ., 1996. – С. 167–168.
- 3 Арочка, М. Максім Танк: жыццё ў паэзіі / М. Арочка. – Мінск : Навука і тэхніка, 1984. – 272 с.
- 4 Танк, М. Егата: Вершы. Пераклады / М. Танк. – Мінск : Маст. літ., 1996. – 143 с.

The article examines the specifics of the artistic "sacralization" of female images in the poetry of Maxim Tank. The peculiarity of the artistic embodiment of the image of a mother-woman is revealed, the main dominants of which are spirituality, original moral and ethical values, diligence and self-sacrifice. It is emphasized that Maxim Tank's poetry has created a kind of ambivalent cult of a woman, a lover.